YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

19 päivänä helmikuuta 2009 *

Asiassa C-321/07,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Landgericht Mannheim (Saksa) on esittänyt 28.6.2007 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 12.7.2007, saadakseen ennakkoratkaisun rikosasiassa, jossa vastaajana on

Karl Schwarz,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Rosas (esittelevä tuomari) sekä tuomarit J. N. Cunha Rodrigues, J. Klučka, P. Lindh ja A. Arabadjiev,

julkisasiamies: Y. Bot,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– K. Schwarz, edustajanaan Rechtsanwalt W. Säftel,

– Saksan hallitus, asiamiehinään M. Lumma ja C. Blaschke,

– Italian hallitus, asiamiehenään I. M. Braguglia, avustajanaan avvocato dello Stato S. Fiorentino,

– Portugalin hallitus, asiamiehinään L. Fernandes ja M. Ribes,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään G. Braun ja N. Yerrell,

kuultuaan julkisasiamiehen 6.11.2008 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhteisön ajokortista 29.7.1991 annetun neuvoston direktiivin 91/439/ETY (EYVL L 237, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 29.9.2003 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1882/2003 (EUVL L 284, s. 1; jäljempänä direktiivi 91/439), 1 artiklan 2 kohdan ja 8 artiklan 2 ja 4 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Schwarz ja Staatsanwaltschaft Mannheim ja jossa on kyseessä ajokortti, jonka Schwarz on saanut Itävallassa ennen tämän valtion liittymistä Euroopan unioniin ja ennen kuin hänelle oli myönnetty saksalainen ajokortti, joka peruutettiin Saksassa rattijuopumuksen vuoksi.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön säännöstö

3 Ajokortit on yhdenmukaistettu yhteisön ajokortin käyttöönotosta 4.12.1980 annetulla neuvoston ensimmäisellä direktiivillä 80/1263/ETY (EYVL L 375, s. 1; jäljempänä direktiivi 80/1263), kuten sen ensimmäisessä perustelukappaleessa todetaan, muun muassa tieliikenneturvallisuuden parantamiseksi ja sellaisten henkilöiden liikku-

vuuden helpottamiseksi, jotka sijoittautuvat toiseen jäsenvaltioon kuin siihen, jossa he ovat suorittaneet kuljettajantutkinnon, tai jotka matkustavat yhteisön sisällä.

4 Direktiivin 80/1263 1 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan yhteisön mallin mukaan laadittu kansallinen ajokortti oikeuttaa lähtökohtaisesti kuljettamaan ajoneuvoja sekä kansallisessa että kansainvälisessä liikenteessä.

5 Direktiivin 8 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jonkin jäsenvaltion myöntämän voimassaolevan kansallisen ajokortin tai yhteisön mallin mukaisen ajokortin haltijan hankkiessa vakituisen asuinpaikan toisesta jäsenvaltiosta hänen ajokorttinsa on voimassa tässä jäsenvaltiossa enintään vuoden ajan asuinpaikan hankkimisesta lukien. Tässä määräajassa jäsenvaltio voi ajokortin haltijan pyynnöstä ja vanhan ajokortin palauttamista vastaan myöntää tälle yhteisön mallin mukaisen ajokortin.

6 Direktiivin 80/1263 8 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa täsmennetään, että ajokortin vaihdon suorittavan jäsenvaltion on palautettava vanha ajokortti sen myöntäneen jäsenvaltion viranomaisille.

7 Direktiivin 80/1263 8 artiklan 3 kohdassa säädetään erityisesti, että vaihdettaessa jonkin kolmannen maan myöntämää ajokorttia yhteisön mallin mukainen ajokortti voidaan myöntää ainoastaan, jos kolmannen maan myöntämä kortti on palautettu ajokortin myöntävän jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

8 Direktiivin 91/439, jolla kumottiin direktiivi 80/1263 1.7.1996 lukien, ensimmäisessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”on suotavaa, että yhteisen liikennepolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi ja liikenneturvallisuuden parantamiseksi sekä sellaisten henkilöiden liikkuvuuden helpottamiseksi, jotka sijoittautuvat toiseen jäsenvaltioon kuin siihen, jossa he ovat läpäisseet kuljettajantutkinnon, otetaan käyttöön yhteisön mallin mukainen kansallinen ajokortti, jonka jäsenvaltiot tunnustavat vastavuoroisesti ilman, että ajokortteja on pakko vaihtaa”.

9 Direktiivin yhdeksännen perustelukappaleen mukaan velvollisuus vaihtaa ajokortti yhden vuoden kuluessa vakinaisen asuinpaikan muuttumisesta estää henkilöiden vapaata liikkuvuutta eikä sitä voida hyväksyä ottaen huomioon toteutunut Euroopan yhdentymiskehitys.

10 Direktiivin 91/439 viimeisessä perustelukappaleessa täsmennetään seuraavaa:

”liikenneturvallisuuden ja tieliikenteen vuoksi jäsenvaltioiden olisi lisäksi voitava soveltaa kansallisia ajokorttien poisottamista tai määräaikaista tai lopullista peruuttamista koskevia kansallisia säännöksiä kaikkiin ajokortin haltijoihin, joiden vakituinen asuinpaikka on niiden alueella”.

11 Direktiivin 91/439 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on tämän direktiivin säännösten mukaisesti otettava käyttöön liitteessä I tai I a esitetty yhteisön mallin mukainen kansallinen ajokortti. – –

2. Jäsenvaltioiden antamat ajokortit on tunnustettava vastavuoroisesti.

3. Jos kansallisen ajokortin haltija muuttaa ajokortin voimassa ollessa vakinaisesti asumaan toiseen jäsenvaltioon kuin siihen, joka on antanut ajokortin, se jäsenvaltio, johon ajokortin haltija muuttaa vakinaisesti asumaan, voi soveltaa ajokortin haltijaan kansallisia ajokortin voimassaoloaikaa, lääkärintarkastuksia ja verotusta koskevia määräyksiä ja tehdä ajokorttiin hallinnon kannalta tarpeelliseksi katsottavat merkinnät.”

12 Direktiivin 91/439 7 artiklan 1 kohdan mukaan ajokortin saa antaa ainoastaan hakijoille,

”a) jotka ovat liitteen II ja III mukaisesti suorittaneet ajotaitoa koskevan kokeen ja ajokokeen ja jotka täyttävät terveydelliset vaatimukset;

b) joiden vakituinen asuinpaikka on ajokortin antavan jäsenvaltion alueellatai jotka voivat näyttää toteen, että he ovat opiskelleet siellä vähintään kuusi kuukautta”.

13 Saman direktiivin liitteessä III, jonka otsikko on ”Moottoriajoneuvon kuljettamiseen vaadittavaa fyysistä ja henkistä terveyttä koskevat vähimmäisvaatimukset”, olevan 14 kohdan mukaan alkoholin käyttö on vakava vaara liikenneturvallisuudelle ja tämän ongelman merkittävyyden vuoksi lääkärien on oltava erityisen valppaina.

14 Kyseisen liitteen 14.1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Ajokorttia ei saa antaa eikä uudistaa hakijoille tai kuljettajille, jotka ovat alkoholiriippuvaisia tai jotka eivät kykene pidättäytymään ajamisesta alkoholin vaikutuksen alaisena.

Ajokortti voidaan myöntää tai uudistaa aikaisemmin alkoholiriippuvaiseksi todetulle hakijalle tai kuljettajalle asiantuntijalääkärin lausunnon ja säännöllisten lääkärintarkastusten perusteella, jos henkilö osoittaa olleensa raittiina määräajan.”

15 Direktiivin 91/439 7 artiklan 5 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Henkilöllä voi olla vain yhden jäsenvaltion antama ajokortti.”

16 Direktiivin 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos jäsenvaltion antaman voimassa olevan kansallisen ajokortin haltija on muuttanut vakinaisesti asumaan toiseen jäsenvaltioon, hän voi pyytää, että hänen ajokorttinsa vaihdetaan sitä vastaavaan ajokorttiin; vaihdon suorittavan jäsenvaltion asiana on tarvittaessa todentaa, onko sille esitetty ajokortti yhä voimassa.

2. Jollei rikoslain ja yleistä järjestystä koskevien säädösten alueellisen soveltamisen periaatteen huomioon ottamisesta muuta johdu, se jäsenvaltio, jossa toisen jäsenvaltion antaneen ajokortin haltijalla on vakituinen asuinpaikka, saa soveltaa ajokortin haltijaan kansallisia ajo-oikeuden rajoittamista tai poistamista taikka sen väliaikaista tai pysyvää peruuttamista koskevia kansallisia säännöksiä ja tarvittaessa vaihtaa ajokortin tätä tarkoitusta varten.

– –

4. Jäsenvaltio voi kieltäytyä hyväksymästä toisen jäsenvaltion sellaiselle henkilölle antamaa ajokorttia, johon ensin mainitun jäsenvaltion alueella on kohdistettu jokin 2 kohdassa mainittu toimenpide.

– –

6. Jos jäsenvaltio vaihtaa yhteisöön kuulumattoman maan antaman ajokortin yhteisön mallin mukaiseksi ajokortiksi, vaihdosta samoin kuin mahdollisista myöhemmistä ajokortin uudistamisista tai ajokortin korvaamisesta on tehtävä merkintä ajokorttiin.

Tällainen vaihtaminen voidaan suorittaa ainoastaan, jos kolmannen maan antama ajokortti annetaan vaihdon suorittavan jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Jos tällaisen ajokortin haltija siirtyy asumaan vakinaisesti toiseen jäsenvaltioon, kyseisen jäsenvaltion ei tarvitse soveltaa 1 artiklan 2 kohtaa.”

17 Direktiivin 91/439 10 artiklan mukaan jäsenvaltiot varmistavat Euroopan yhteisöjen komission suostumuksella ennen tämän direktiivin täytäntöönpanoa annettujen ajokorttien luokkien ja 3 artiklassa määriteltyjen luokkien vastaavuuden.

18 Direktiivin 91/439 12 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on komissiota kuultuaan annettava 1 päivään heinäkuuta 1994 mennessä lait, asetukset tai hallinnolliset määräykset, jotka ovat tarpeen tämän direktiivin noudattamiseksi 1 päivästä heinäkuuta 1996.

– –

3. Jäsenvaltioiden on avustettava toisiaan tämän direktiivin täytäntöönpanossa ja niiden on tarvittaessa vaihdettava rekisteröimiään ajokortteja koskevat tiedot.”

19 Tiettyjen ajokorttiluokkien välisistä vastaavuuksista 21.3.2000 tehdyn komission päätöksen 2000/275/EY (EYVL L 91, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 25.3.2002 tehdyllä komission päätöksellä 2002/256/EY (EYVL L 87, s. 57) 1 artiklassa säädetään, että tätä päätöstä sovelletaan kaikkiin jäsenvaltioissa myönnettyihin voimassa oleviin ajokortteihin, jotka ovat edelleen liikkeessä.

20 Päätöksen 2 artiklassa säädetään, että ennen direktiivin 91/439 täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa myönnettyjen ajokorttien luokkien ja direktiivin 91/439 3 artiklassa määriteltyjen yhdenmukaistettujen luokkien väliset vastaavuustaulukot vahvistetaan tämän päätöksen liitteessä.

Kansallinen säännöstö

21 Ajo-oikeudesta tieliikenteessä 18.8.1998 annetun asetuksen (ajo-oikeusasetus) (Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr, Fahrerlaubnis-Verordnung; BGBl. 1998 I, s. 2214; jäljempänä FeV), 28 §:n 1, 4 ja 5 momentissa säädetään seuraavaa:

”1) Voimassa olevan [Euroopan unionin] tai [Euroopan talousalueen (jäljempänä ETA)] ajokortin haltijalla, joka asuu 7 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitetulla tavalla vakinaisesti Saksassa, on oikeus – ellei 2–4 momentissa säädetyistä rajoituksista muuta johdu – kuljettaa ajoneuvoa tässä maassa oikeuksiensa rajoissa. Ulkomaisiin ajokortteihin liittyviä ehtoja on noudatettava myös Saksassa. Tämän asetuksen säännöksiä sovelletaan näihin ajokortteihin, ellei toisin ole säädetty.

– –

4) Edellä 1 momentissa tarkoitettua oikeutta ei sovelleta sellaiseen [unionin] tai ETA:n ajokortin haltijaan,

– –

3. jonka ajo-oikeus Saksassa on oikeuden päätöksellä väliaikaisesti tai pysyvästi peruutettu taikka hallintoviranomaisen välittömästi täytäntöönpantavissa olevalla tai lainvoimaisella päätöksellä peruutettu taikka jolta ajo-oikeuden saaminen on lainvoimaisella päätöksellä evätty tai jonka ajo-oikeus on jätetty peruuttamatta pelkästään siksi, että hän on tällä välin luopunut siitä,

– –

5) Viranomaiset voivat hakemuksesta antaa henkilölle luvan käyttää [unionin] tai ETA:n ajokorttia Saksassa 4 momentin 3 ja 4 kohdassa mainitun päätöksen jälkeen, mikäli ei enää ole syitä, joiden vuoksi ajo-oikeus on peruutettu tai uuden ajo-oikeuden hakemista koskeva väliaikainen kielto on määrätty. – –”

22 Rikoslain (Strafgesetzbuch) 69 §:n mukaan rikostuomioistuin voi peruuttaa henkilön ajo-oikeuden, jos teosta käy ilmi, että henkilö on soveltumaton kuljettamaan moottoriajoneuvoa. Saman lain 69 bis §:n mukaan peruutuksen lisäksi on määrättävä uuden ajo-oikeuden hakemista koskevasta kiellosta kuudesta kuukaudesta viiteen vuoteen kestäväksi määräajaksi (karenssiaika) ja kielto voidaan tietyin edellytyksin määrätä elinikäiseksi.

23 FeV:n 46 §:n mukaan ajokortin antamisesta vastaavan viranomaisen on peruutettava ajokortti, jos ilmenee, että kortinhaltijalla ei ole moottoriajoneuvon kuljettamiseen vaadittavaa soveltuvuutta.

24 FeV:n 11 §:ssä, jonka otsikko on ”Soveltuvuus”, säädetään seuraavaa:

”1) Ajo-oikeutta hakevan on täytettävä vaadittavat fyysiset ja henkiset vaatimukset. Vaatimukset eivät täyty, mikäli henkilöllä on liitteessä 4 tai 5 mainittu sairaus tai vamma, jonka vuoksi henkilöllä ei ole moottoriajoneuvon kuljettamiseen vaadittavaa soveltuvuutta tai rajoitettua soveltuvuutta moottoriajoneuvon kuljettamiseen. – –

2) Jos ilmenee seikkoja, jotka antavat aiheen epäillä ajo-oikeutta hakevan fyysistä tai henkistä soveltuvuutta, ajo-oikeuden myöntävä viranomainen voi ajo-oikeuden myöntämistä tai pidentämistä taikka rajoitusten tai ehtojen asettamista koskevien päätösten valmistelua varten määrätä, että ajo-oikeutta hakevan on toimitettava lääkärinlausunto. – –

3) Määräys virallisesti tunnustetun elimen antaman kuljettamiseen soveltuvuutta koskevan lausunnon (lääketieteellis-psykologinen lausunto) toimittamisesta voidaan antaa, kun 2 momentissa tarkoitettuja päämääriä varten halutaan selvittää soveltuvuutta koskevat epäilykset [muun muassa silloin,]

– –

4. kun kyse on vakavasta tai toistuneesta tieliikennelainsäädännön rikkomisesta taikka rikoksista, jotka liittyvät tieliikenteeseen tai soveltuvuuteen kuljettaa moottoriajoneuvoa – –

tai

5. kun kyse on ajo-oikeuden uudelleen myöntämisestä, jos

– –

b) ajo-oikeus on peruutettu 4 kohdassa tarkoitetulla perusteella.

– –

8) Jos henkilö kieltäytyy tutkimuksesta tai ei toimita ajo-oikeuden myöntävän viranomaisen asettamassa määräajassa lausuntoa, jonka tämä on määrännyt toimitettavaksi, viranomainen voi katsoa, että kyseinen henkilö ei sovellu moottoriajoneuvon kuljettamiseen. – –”

25 FeV:n 13 §:n, jonka otsikko on ”Soveltuvuuden selvittäminen alkoholiongelmatapauksissa”, mukaan toimivaltainen viranomainen määrää tietyissä tilanteissa ajo-oikeuden myöntämistä tai pidentämistä taikka rajoitusten tai ehtojen asettamista koskevien päätösten valmistelua varten, että ajo-oikeutta hakevan on toimitettava lääketieteellis-psykologinen lausunto. Tämä voi tulla kyseeseen muun muassa silloin, kun

lääkärinlausunnossa viitataan alkoholin väärinkäyttöön tai muutoin on aihetta epäillä väärinkäyttöä taikka kun liikennesääntöjä on toistuvasti rikottu alkoholin vaikutuksen alaisena.

26 FeV:n 20 §:n 1 momentin mukaan ajo-oikeuden myöntämiseen uudelleen sen jälkeen, kun ajo-oikeus on peruutettu, sovelletaan niitä säännöksiä, joita sovelletaan myönnettäessä ajo-oikeus ensimmäistä kertaa. Vaikka viranomainen voi saman pykälän 2 momentin nojalla olla teettämättä ajo-oikeuden myöntämiseen liittyviä kokeita uudelleen silloin, kun mikään ei viittaa siihen, että hakijalta puuttuisi ajo-oikeuden myöntämisedellytyksenä olevat tiedot ja ajokyky, kyseisen pykälän 3 momentissa säädetään, ettei tällainen päätös kuitenkaan vaikuta FeV:n 11 §:n 3 momentin ensimmäisen kohdan 5 alakohdassa tarkoitettuun velvollisuuteen toimittaa lääketieteellis-psykologinen lausunto.

27 Tieliikennelain (Straβenverkehrsgesetz, jäljempänä StVG) 21 §:n 1 momentissa säädetään, että jos henkilö kuljettaa moottoriajoneuvoa, vaikka hänellä ei ole siihen vaadittua ajo-oikeutta, rangaistukseksi voidaan määrätä enintään vuosi vankeutta tai sakkoa.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

28 Verkehrsamt Wien (Wienin liikennevirasto, Itävalta) myönsi Schwarzille 28.10.1964 ajokortin A- ja B-luokan ajoneuvoja varten.

29 Schwarz vaihtoi itävaltalaisen ajokorttinsa vuonna 1968 saksalaiseksi luokkien 1 ja 3 ajokortiksi. Hän sai pitää tuolloin itävaltalaisen ajokorttinsa.

30 Schwarz luopui 9.5.1988 saksalaisesta ajokortistaan ja antoi sen takaisin.

31 Ordnungsamt Mannheim (Saksa) myönsi Schwarzille 3.5.1994 uuden ajokortin hänen saatuaan myönteisen tuloksen lääketieteellis-psykologisesta tutkimuksesta. Hän sai pitää itävaltalaisen ajokorttinsa.

32 Amtsgericht Mannheim tuomitsi Schwarzin 1.12.1997 tahallisesta rattijuopumuksesta 40:een 50 Saksan markan suuruiseen päiväsakkoon. Hänen ajo-oikeutensa peruutettiin, hänen ajokorttinsa otettiin häneltä pois, ja lisäksi määrättiin kuuden kuukauden määräaika, jonka aikana oli kiellettyä hakea uutta ajo-oikeutta.

33 Schwarz haki 24.7.2000 uutta luokan 3 ajokorttia Ordnungsamt Mannheimilta. Hakemus hylättiin 2.4.2001, koska hän ei ollut esittänyt viranomaisen edellyttämää soveltuvuuslausuntoa.

34 Schwarzin todettiin 11.4.2005 kuljettaneen moottoriajoneuvoa, vaikka hänellä ei ollut siihen vaadittua ajokorttia. Amtsgericht Mannheim tuomitsi hänet 30.1.2006 näin ollen

30:een 25 euron suuruiseen päiväsakkoon. Schwarz maksoi määrätyn sakon välttääkseen muuntorangaistuksena olleen vankeuden.

35 Schwarz totesi tämän osalta, ettei hän ollut voinut riitauttaa kyseistä rangaistusmääräystä, koska se oli lähetetty Wieniin ja hän oli saanut sen liian myöhään.

36 Schwarz esitti 23.12.2005 pidetyssä liikennetarkastuksessa itävaltalaisen ajokorttinsa. Tämän jälkeen Amtsgericht Mannheim vapautti hänet 22.6.2006 antamallaan tuomiolla syytteestä, jonka mukaan hän oli kuljettanut moottoriajoneuvoa ilman pätevää ajo-oikeutta, mikä on StVG:n 21 §:n 1 momentissa tarkoitettu rangaistava teko.

37 Staatsanwaltschaft Mannheim valitti edellä mainitusta tuomiosta Landgericht Mannheimiin ja vaati Schwarzin tuomitsemista moottoriajoneuvon kuljettamisesta ilman ajokorttia.

38 Näissä olosuhteissa Landgericht Mannheim päätti lykätä ratkaisun antamista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat kaksi ennakkoratkaisukysymystä:

”1) Onko yhteisön oikeuden perusteella mahdollista, että EU:n kansalaisella on direktiivin 91/439/ETY 7 artiklan 5 kohdan vastaisesti pätevä saksalainen ajo-oikeus ja sen lisäksi toisessa jäsenvaltiossa myönnetty ajokortti, jotka molemmat on hankittu ennen toisen valtion liittymistä Euroopan unioniin, ja – toissijaisesti –

2) onko – ennen [FeV:n] voimaantuloa [1.1.1999] tapahtuneella – Saksassa myöhemmin myönnetyn, toisen ajo-oikeuden peruuttamisella rattijuopumuksen vuoksi se oikeudellinen seuraus, ettei Saksassa tarvitse toisen valtion EU:hun liittymisen jälkeen enää tunnustaa myöskään toisessa valtiossa aiemmin myönnetyn ensimmäisen ajo-oikeuden pätevyyttä, vaikka Saksassa määrätty väliaikainen kielto hankkia uusi ajolupa on jo päättynyt?”

Ennakkoratkaisukysymysten arviointi

Ensimmäinen kysymys

39 Ensimmäisellä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin tiedustelee pääasiallisesti, onko direktiivin 91/439 7 artiklan 5 kohtaa tulkittava siten, että se on esteenä sille, että jäsenvaltion kansalaisella, jolle on myönnetty tuossa jäsenvaltiossa yhteisön ajokortti, on lisäksi toisessa jäsenvaltiossa aiemmin myönnetty toinen ajokortti, kun molemmat ajokortit on hankittu ennen viimeksi mainitun valtion liittymistä Euroopan unioniin.

Asianosaisten ja muiden osapuolten huomautukset

40 Schwarz ja komissio katsovat, että se, että jollakin henkilöllä on kaksi ajokorttia, joista toinen on myönnetty asuinjäsenvaltiossa ja toinen toisessa jäsenvaltiossa ennen tämän viimeksi mainitun valtion liittymistä Euroopan unioniin, on mahdollista, vaikka tämä onkin vastoin direktiivin 91/439 7 artiklan 5 kohtaa. Vaikka direktiivissä ei näet toivota

tällaista tilannetta, se voi poistua vasta, kun on perustettu kaikille jäsenvaltioille yhteinen keskitetty ajokorttien hallinnointijärjestelmä.

41 Myös Saksan hallitus katsoo, että henkilöllä voi lähtökohtaisesti olla kaksi ajokorttia, jotka on myönnetty kahdessa eri jäsenvaltiossa, kun molemmat ajokortit on hankittu ennen jommankumman valtion liittymistä Euroopan unioniin.

42 Saksan hallitus huomauttaa kuitenkin, että on mahdollista, että kolmannessa maassa myönnetystä ajokortista on kansallisen oikeuden nojalla tullut pätemätön kyseisen maan alueella ennen viimeksi mainitun valtion liittymistä Euroopan unioniin. Sen mukaan näin on pääasian kohteena olevan kaltaisessa tilanteessa voimassa olevan Saksan oikeuden nojalla, jonka mukaan kuljettaja, jolla on kolmannessa maassa myönnetty voimassa oleva ajokortti, menettää oikeuden käyttää tätä ajokorttia, jos siitä, kun hän on muuttanut pääasiallisen asuinpaikkansa Saksaan, on kulunut yli 12 kuukautta.

43 Joka tapauksessa vuonna 1964 myönnetyn ajokortin mahdollinen uusi voimaantulo olisi vastoin direktiivin 91/439 7 artiklan 5 kohtaa, jonka tarkoituksena on estää se, että henkilöllä on kaksi voimassa olevaa ajokorttia.

44 Italian hallitus toteaa, että itävaltalaisen ajokortin voimassaoloaikaa ei ilmeisestikään ollut rajoitettu, mutta se jättää yhteisöjen tuomioistuimen ratkaistavaksi sen, onko tapauksessa, jossa henkilöllä on kaksi ajokorttia, direktiivin 91/439 7 artiklan 5 kohtaa tulkittava siten, että siinä velvoitetaan kyseinen jäsenvaltio hyväksymään – tarvittaessa keskinäistä avunantomenettelyä noudattaen – se, että aikaisemmin myönnetty ajokortti menetetään automaattisesti tai että myöhemmin myönnetty ajokortti on taannehtivasti pätemätön.

45 Portugalin hallitus huomauttaa, että direktiivin 91/439 7 artiklan 5 kohdan nojalla ajo-oikeutta jäsenvaltiossa voidaan käyttää vain yhden yhteisön ajokortin perusteella. Mahdolliset rajoitukset kohdistuvat siten ainoastaan tähän yhteen ajokorttiin. Hallinnolliselta kannalta katsottuna yhden ainoan ajokortin avulla on mahdollista valvoa ja panna täytäntöön mahdollisia seuraamuksia. Jotta Saksan liittotasavalta olisi pannut direktiivin 91/439 asianmukaisesti täytäntöön, sen olisi näin ollen pitänyt taata, että kullakin sen alueella asuvalla kuljettajalla on vain yksi yhteisön ajokortti.

Yhteisöjen tuomioistuimen vastaus

– Alustavia huomautuksia

46 Direktiivin 91/439 7 artiklan 5 kohdan tulkintaa koskevassa kysymyksessä, sellaisena kuin kansallinen tuomioistuin on sen esittänyt, lähdetään siitä edellytyksestä, että kaksi ajokorttia ovat samanaikaisesti päteviä.

47 Saksan hallitus toteaa, että Saksan oikeuden nojalla Schwarzin olisi pitänyt menettää oikeutensa käyttää vuonna 1964 myönnettyä itävaltalaista ajokorttiaan, joka oli vaihdettu vuonna 1968, 12 kuukauden kuluttua siitä, kun hän oli muuttanut pääasiallisen asuinpaikkansa Saksaan.

48 Tämän osalta on vastattava, että yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta rajoittuu ainoastaan yhteisön oikeuden säännösten ja määräysten tutkimiseen eikä sen

tarkoituksena ole lausua kansallisesta oikeudesta (ks. vastaavasti asia C-453/04, innoventif, tuomio 1.6.2006, Kok., s. I-4929, 29 kohta).

49 Joka tapauksessa on todettava, että yhteisöjen tuomioistuimella on EY 234 artiklassa tarkoitetussa menettelyssä ainoastaan toimivalta lausua yhteisön toimen tulkinnasta tai pätevyydestä sellaisten tosiseikkojen perusteella, jotka kansallinen tuomioistuin on sille esittänyt (ks. asia 104/77, Oehlschläger, tuomio 16.3.1978, Kok., s. 791, 4 kohta ja asia C-11/07, Eckelkamp, tuomio 11.9.2008, Kok., s. I-6845, 52 kohta).

50 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy kuitenkin ilmi, että Schwarz sai pitää itävaltalaisen ajokorttinsa vaihtaessaan sen saksalaiseksi ajokortiksi vuonna 1968, samoin kuin vuonna 1994, jolloin hänelle myönnettiin uusi saksalainen ajokortti, ja että itävaltalainen ajokortti pysyi voimassa.

51 Vuonna 1994 myönnetyn saksalaisen ajokortin voimassaolon osalta herää yhtäältä kysymys direktiivin 80/1263 ja erityisesti sen 8 artiklan 3 kohdan soveltamisesta, siltä osin kuin siinä säädetään, että kun jäsenvaltio vaihtaa jonkin kolmannen maan antaman ajokortin yhteisön mallin mukaiseen ajokorttiin, tällainen vaihtaminen voidaan suorittaa ainoastaan, jos kolmannen maan antama ajokortti annetaan vaihdon suorittavan jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

52 Mikäli pääasiassa esillä olevan kaltaisessa asiassa se, että vuonna 1994 myönnettiin saksalainen ajokortti, ei tarkoittanut, että itävaltalainen ajokortti olisi vaihdettu vaan että myönnettiin uusi ajokortti Saksan oikeuden nojalla, niin kuin Saksan hallitus väittää, ajokortin vaihtoa koskevia säännöksiä ei voitaisi soveltaa.

53 Toisaalta direktiivin 91/439 7 artiklan 5 kohdalla, jonka mukaan henkilöllä voi olla vain yhden jäsenvaltion antama ajokortti, ei ollut asian kannalta merkitystä myönnettäessä saksalaista ajokorttia vuonna 1994, koska direktiiviä oli sovellettava vasta 1.7.1996 alkaen, kun direktiivi 80/1263 oli kumottu tästä ajankohdasta lukien (ks. asia C-230/97, Awoyemi, tuomio 29.10.1998, Kok., s. I-6781, 33 kohta).

54 Vaikka katsottaisiinkin, että se, että toukokuussa 1994 myönnettiin saksalainen ajokortti, ei, toisin kuin Saksan hallitus väittää, tarkoita, että olisi myönnetty uusi ajokortti vaan että kyseessä oli todellisuudessa olemassa olevan ajokortin vaihto, on todettava, että jäsenvaltion kansalaiselle ei saa aiheutua vahinkoa siitä, että hänellä on kaksi ajokorttia, vaikka toinen ajokortti olisi myönnetty virheellisesti siksi, että sen myöntänyt jäsenvaltio ei ole noudattanut yhteisön oikeutta laiminlyötyään palauttaa aikaisemmin myönnetyn ajokortin sen myöntäneen jäsenvaltion viranomaisille. Jäsenvaltio ei voi määrätä tällaisen ajokortin haltijalle seuraamuksia siitä, että tälle jäsenvaltiolle yhteisön oikeudesta johtuvia velvoitteita ei ole noudatettu.

– Direktiivin 91/439 7 artiklan 5 kohdan soveltaminen

55 Direktiivin 91/439 7 artiklan 5 kohdassa säädetään, että henkilöllä voi olla vain yhden jäsenvaltion antama ajokortti. Tästä seuraa, että jäsenvaltiot eivät saa myöntää yhteisön ajokorttia, jos sitä hakevalla henkilöllä on jo jossakin toisessa jäsenvaltiossa myönnetty toinen ajokortti.

56 Vaikka onkin totta, että direktiivin 91/439 7 artiklan 5 kohdassa vahvistetaan yhden ainoan yhteisön ajokortin periaate (ks. yhdistetyt asiat C-329/06 ja C-343/06, Wiedemann ja Funk, tuomio 26.6.2008, Kok., s. I-4635, 70 kohta, sekä yhdistetyt asiat C-334/06–C-336/06, Zerche ym., tuomio 26.6.2008, Kok., s. I-4691, 67 kohta) tämän säännöksen ainoana vaikutuksena kuitenkin on, että se on esteenä toisen yhteisön ajokortin myöntämiselle tuon säännöksen soveltamispäivästä eli 1.7.1996 lukien, jolloin direktiivi 80/1263 kumottiin.

57 Direktiivin 91/439 7 artiklan 5 kohta ei kuitenkaan ole esteenä sille, että jäsenvaltion kansalaisella on yhä useita voimassa olevia ajokortteja silloin, kun jokin näistä ajokorteista on myönnetty jäsenvaltiossa ennen sen liittymistä, jos tällaisen ajokortin voimassaolo ei ole päättynyt.

58 Tällaisessa tilanteessa kyseisellä säännöksellä ei näin ollen ole kahden voimassa olevan ajokortin tapauksessa vaikutusta jommankumman ajokortin voimassaoloon. Siinä ei säädetä tällaisessa tapauksessa soveltamista koskevasta etusijajärjestyksestä, eikä siinä säädetä, että aikaisemmin myönnetty ajokortti menetetään automaattisesti tai että myöhemmin myönnetty ajokortti on pätemätön.

59 Jos jokin valtio on myöntänyt ensimmäisen ajokortin ennen liittymistään Euroopan unioniin, direktiivin 91/439 7 artiklan 5 kohdassa ei näin ollen edellytetä tapauksissa, joissa henkilöllä on kaksi voimassa olevaa ajokorttia, että tämän valtion ennen liittymistään myöntämä ajokortti menetetään automaattisesti tai että toisessa jäsenvaltiossa myöhemmin mutta ennen kyseistä liittymistä myönnetty ajokortti on pätemätön.

60 Edellä esitetystä seuraa, että ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 91/439 7 artiklan 5 kohtaa on tulkittava siten, että se ei ole esteenä sille, että jäsenvaltion kansalaisella on yhtä aikaa kaksi voimassa olevaa ajokorttia, joista toinen on yhteisön

ajokortti ja toisen on myöntänyt toinen jäsenvaltio, kun molemmat ajokortit on hankittu ennen viimeksi mainitun valtion liittymistä Euroopan unioniin.

Toinen kysymys

61 Toisella kysymyksellään kansallinen tuomioistuin tiedustelee pääasiallisesti, ovatko direktiivin 91/439 1 artikla ja 8 artiklan 2 ja 4 kohta esteenä sille, että jäsenvaltio kieltäytyy tunnustamasta toisen valtion ennen liittymistään Euroopan unioniin myöntämään ajokorttiin liittyvää ajo-oikeutta, jos tämä ajokortti on myönnetty ennen kuin toinen ajokortti myönnettiin ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa, jossa tämä toinen ajokortti on peruutettu sillä perusteella, että sen haltijalla ei ollut moottoriajoneuvon kuljettamiseen vaadittavaa soveltuvuutta ja kun kyseisen peruuttamisen lisäksi määrätty kielto hankkia uusi ajolupa oli päättynyt.

Asianosaisten ja muiden osapuolten huomautukset

62 Schwarz huomauttaa, että jäsenvaltion kieltäytyessä tunnustamasta toisessa jäsenvaltiossa myönnettyä ajokorttia edellytyksenä on toimivaltaisen kansallisen tieliikenneviraston päätös ja että tällaisesta ei ole kyse pääasiassa.

63 Pääasiassa kansallisella tuomioistuimella ei ole tätä koskevaa toimivaltaa, eikä se voi näin ollen määrätä Schwarzille seuraamuksia ajokortitta ajosta. Sillä, että hänen saksalainen ajokorttinsa peruutettiin vuonna 1997 ja että sen lisäksi määrättiin kielto hakea uutta ajolupaa, ei kyseisen kiellon päätyttyä voida myöskään perustella sitä, että

kieltäydyttäisiin tunnustamasta määräämättömäksi ajaksi hänelle vuonna 1964 myönnettyä itävaltalaista ajokorttia.

64 Komissio toteaa, että jäsenvaltiolla ei ole velvollisuutta tunnustaa sellaista ajokorttia, joka on myönnetty jossakin jäsenvaltiossa sen jälkeen, kun ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa on peruutettu ensin myönnetty ajokortti, jos toinen ajokortti on myönnetty aikana, jona siinä jäsenvaltiossa, joka on peruuttanut ensimmäisen ajokortin, oli voimassa kielto hakea uutta ajolupaa.

65 Sitä vastoin sen mukaan on mahdollista ajaa uudelleen moottoriajoneuvoa sellaisen toisen ajokortin perusteella, jonka jäsenvaltio on myöntänyt sen jälkeen, kun kielto hakea uutta ajolupaa on päättynyt. Komissio huomauttaa ajokortista, joka on myönnetty ennen kuin oli määrätty kieltoa hakea uutta ajolupaa eikä tällaisen kiellon ollessa voimassa, että tällaisen ajokortin haltijalla ei yleensä ole vielä rikosrekisterimerkintöjä myöntämishetkellä ja että näin ollen kyseinen ajokortti pitäisi tunnustaa, jollei ole olemassa erityisiä seikkoja, jotka estäisivät tämän.

66 Pääasiassa esillä olevan kaltaisessa asiassa sillä, että Itävallan tasavalta ei ollut vielä liittynyt Euroopan unioniin, tai sillä, että Saksassa myöhemmin myönnetty ajokortti oli peruutettu, ei ole komission mukaan vaikutusta velvollisuuteen tunnustaa voimassa oleva Itävallan tasavallan myöntämä ajokortti sen jälkeen, kun peruuttamisen lisäksi määrätty kielto hakea uutta ajolupaa oli päättynyt.

67 Kun otetaan huomioon Saksan hallituksen ensimmäiseen kysymykseen ehdottama vastaus se väittää vain toissijaisesti, että direktiivi 91/439 ei ole esteenä FeV:n 28 §:n säännölle, jonka perusteella Schwarzilla ei ole oikeutta kuljettaa moottoriajoneuvoa esittämällä itävaltalainen ajokorttinsa, jollei hän esitä lääketieteellis-psykologista lausuntoa, joka osoittaa, että ei enää ole niitä syitä, joiden vuoksi myöhemmin

myönnetty saksalainen ajokortti on peruutettu. Saksalaisen ajokortin peruuttaminen menettäisi kaiken tehokkaan vaikutuksensa, jos viranomaisilla olisi velvollisuus tunnustaa aikaisemmin myönnetty ulkomainen ajokortti.

68 Lisäksi direktiivin 91/439 8 artiklan 2 kohdassa sallitaan sen mukaan sellaisten toimenpiteiden toteuttaminen, joilla rangaistaan ulkomaisen ajokortin hankkimisen jälkeen tapahtunutta toimintaa.

69 Lisäksi asianomainen henkilö, toisin kuin henkilö, joka olisi saanut uuden ajokortin toisessa jäsenvaltiossa sen jälkeen, kun saksalainen ajokortti oli peruutettu, ei ole osoittanut kahta kertaa soveltuvuuttaan kuljettaa moottoriajoneuvoa. Direktiivin 80/1263 8 artiklan 1 kohdassa ja direktiivin 91/439 7 artiklan 5 kohdassa ilmaistaan nimenomaan yhteisön lainsäätäjän tahto välttyä siltä, että henkilöillä olisi kaksinkertainen oikeus kuljettaa moottoriajoneuvoa.

70 Saksan hallitus väittää lisäksi, että kansallisen ajokortin peruuttamiseen täytyy liittyä mahdollisuus kiistää aikaisemmin myönnetyn ulkomaisen ajokortin pätevyys, koska direktiivin 91/439 tavoitteena oleva liikenneturvallisuuden parantaminen edellyttää, että henkilöä kielletään kuljettamasta moottoriajoneuvoa yleisillä teillä, mikäli hänellä ei ole siihen vaadittua soveltuvuutta.

71 Lopuksi Saksan hallitus huomauttaa, että sillä, että kielto hakea uutta ajolupaa oli päättynyt, ei ole merkitystä pääasiassa, koska pääasian vastaaja ei ole saanut uutta

ajokorttia kieltoa koskevan ajanjakson päätyttyä. Schwarzin oikeuksia ei näin ollen ole loukattu kohtuuttomasti, koska häntä ei ole kielletty hankkimasta uutta ajokorttia kieltoa koskevan ajanjakson päätyttyä.

72 Italian hallitus huomauttaa samoin, että mikään ei estä soveltamasta direktiivin 91/439 8 artiklan 2 kohtaa, jonka mukaan se jäsenvaltio, jossa toisen jäsenvaltion antaneen ajokortin haltijalla on vakituinen asuinpaikka, saa soveltaa ajokortin haltijaan ajo-oikeuden rajoittamista tai poistamista taikka sen väliaikaista tai pysyvää peruuttamista koskevia kansallisia säännöksiä.

73 Pääasiassa Schwarzin soveltuvuutta kuljettaa moottoriajoneuvoa ei ole tarkastettu toisen jäsenvaltion viranomaisten määräämällä tavalla hänen saksalaisen ajokorttinsa tultua peruutetuksi. Asiassa ei ole tapahtunut peruuttamista koskevan päätöksen tekemisen jälkeen mitään sellaisia seikkoja, joista voitaisiin päätellä, että asianomainen henkilö olisi saanut takaisin soveltuvuutensa kuljettaa moottoriajoneuvoa. Lisäksi Schwarzilla on vapaus tehdä FeV:n 28 §:n 5 momentin nojalla uutta ajo-oikeutta koskeva hakemus.

Yhteisöjen tuomioistuimen vastaus

74 Direktiivin 91/439 ensimmäisestä perustelukappaleesta käy ilmi, että tämän direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa säädetyn jäsenvaltioiden antamia ajokortteja koskevan yleisen ajokorttien vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen tarkoituksena on erityisesti helpottaa niiden henkilöiden liikkuvuutta, jotka muuttavat toiseen jäsenvaltioon kuin siihen, jossa he ovat suorittaneet ajokokeen (asia C-476/01, Kapper, tuomio 29.4.2004, Kok., s. I-5205, 71 kohta; em. yhdistetyt asiat Wiedemann ja Funk, tuomion 49 kohta; em. yhdistetyt asiat Zerche ym., tuomion 46 kohta ja asia C-1/07, Weber, tuomio 20.11.2008, Kok., s. I-8571, 26 kohta).

75 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kyseisessä 1 artiklan 2 kohdassa säädetään jäsenvaltioiden myöntämien ajokorttien vastavuoroisesta tunnustamisesta ilman muodollisuuksia. Tässä säännöksessä asetetaan jäsenvaltioille selvä ja täsmällinen velvoite, joka ei jätä harkintavaltaa velvoitteen noudattamisen edellyttämien toimenpiteiden suhteen (ks. vastaavasti em. asia Awoyemi, tuomion 41 ja 42 kohta; asia C-246/00, komissio v. Alankomaat, tuomio 10.7.2003, Kok., s. I-7485, 60 ja 61 kohta; em. asia Kapper, tuomion 45 kohta; em. yhdistetyt asiat Wiedemann ja Funk, tuomion 50 kohta; em. yhdistetyt asiat Zerche ym., tuomion 47 kohta; em. asia Weber, tuomion 27 kohta; asia C-227/05, Halbritter, määräys 6.4.2006, 25 kohta ja asia C-340/05, Kremer, määräys 28.9.2006, 27 kohta).

76 Ajokortin myöntävän jäsenvaltion tehtävänä on tutkia, täyttyvätkö yhteisön oikeudessa säädetyt vähimmäisedellytykset ja erityisesti direktiivin 91/439 7 artiklan 1 kohdassa asetetut asuinpaikkaa ja moottoriajoneuvon kuljettamiseen soveltuvuutta koskevat edellytykset, ja näin ollen, onko ajokortin myöntäminen perusteltua (ks. em. yhdistetyt asiat Wiedemann ja Funk, tuomion 52 kohta ja em. yhdistetyt asiat Zerche ym., tuomion 49 kohta).

77 Näin ollen silloin, kun tietyn jäsenvaltion viranomaiset ovat myöntäneet ajokortin direktiivin 91/439 1 artiklan 1 kohdan mukaisesti, muilla jäsenvaltioilla ei ole oikeutta tutkia, onko tässä direktiivissä säädettyjä myöntämisedellytyksiä noudatettu. Jäsenvaltion myöntämän ajokortin hallussapitoa on nimittäin pidettävä todisteena siitä, että kyseisen ajokortin haltija täytti ajokortin myöntämishetkellä nämä edellytykset (em. yhdistetyt asiat Wiedemann ja Funk, tuomion 53 kohta ja em. yhdistetyt asiat Zerche ym., tuomion 50 kohta).

78 Esillä olevassa asiassa on todettava, että Itävallassa 1.1.1956–1.11.1997 myönnetyt ajokortit mainitaan päätöksen 2000/275, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2002/256, liitteessä olevissa vastaavuustaulukoissa.

79 Kuten direktiivin 91/439 viimeisestä perustelukappaleesta ilmenee, jäsenvaltiot voivat kuitenkin direktiivin 8 artiklan 2 ja 4 kohdan nojalla tietyissä olosuhteissa ja muun muassa liikenneturvallisuussyistä soveltaa ajo-oikeuden rajoittamista tai poistamista taikka sen väliaikaista tai pysyvää peruuttamista koskevia kansallisia säännöksiä kaikkiin kortinhaltijoihin, joilla on vakinainen asuinpaikka niiden alueella.

80 Direktiivin 91/439 8 artiklan 2 kohdassa säädettyä mahdollisuutta voidaan käyttää kyseisen henkilön sellaisen käyttäytymisen perusteella, joka tapahtuu ajokortin tultua jo myönnetyksi toisessa jäsenvaltiossa (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat Wiedemann ja Funk, tuomion 59 kohta; em. yhdistetyt asiat Zerche ym., tuomion 56 kohta; em. asia Halbritter, määräyksen 38 kohta; em. asia Kremer, määräyksen 35 kohta ja asia C-225/07, Möginger, määräys 3.7.2008, 36 kohta).

81 Vaikka onkin totta, että direktiivin 91/439 8 artiklan 2 kohdassa ei sallita, että jäsenvaltio, jossa henkilöllä on vakinainen asuinpaikka, kieltäytyy tunnustamasta toisen jäsenvaltion antamaa ajokorttia yksinomaan sillä perusteella, että kortinhaltijan aiempi ajo-oikeus on ensin mainitussa jäsenvaltiossa peruutettu, tässä säännöksessä sallitaan kuitenkin se, että jollei rikoslain ja yleistä järjestystä koskevien säädösten alueellisen soveltamisen periaatteen huomioon ottamisesta muuta johdu, kyseinen jäsenvaltio soveltaa ajokortin haltijaan ajo-oikeuden rajoittamista tai poistamista taikka sen väliaikaista tai pysyvää peruuttamista koskevia kansallisia säännöksiä, jos tämä on perusteltua kyseisen henkilön sellaisen käyttäytymisen perusteella, joka tapahtuu ajokortin tultua jo myönnetyksi (ks. em. yhdistetyt asiat Wiedemann ja Funk, tuomion 66 kohta ja em. yhdistetyt asiat Zerche ym., tuomion 63 kohta).

82 Direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa puolestaan sallitaan se, että jäsenvaltio voi kieltäytyä hyväksymästä toisen jäsenvaltion sellaiselle henkilölle antaman ajokortin pätevyyttä, johon ensin mainitun jäsenvaltion alueella on kohdistettu ajo-oikeuden rajoittaminen, poistaminen taikka väliaikainen tai pysyvä peruuttaminen.

83 Yhteisöjen tuomioistuin on todennut tämän osalta, että direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohta ja 8 artiklan 4 kohta eivät estä sitä, että jäsenvaltio kieltäytyy tunnustamasta toisessa jäsenvaltiossa myönnettyä uutta ajokorttia silloin, kun henkilön ajo-oikeus on tässä ensin mainitussa jäsenvaltiossa peruutettu ja kun uusi ajokortti on myönnetty ajo-oikeuden peruuttamisen yhteydessä määrätyn uuden ajo-oikeuden hakemista koskevan kiellon ollessa voimassa (em. yhdistetyt asiat Wiedemann ja Funk, tuomion 65 kohta; em. yhdistetyt asiat Zerche ym., tuomion 62 kohta ja em. asia Möginger, määräyksen 38 kohta).

84 Toisaalta direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdassa säädetty mahdollisuus on poikkeus yleisestä ajokorttien vastavuoroisen tunnustamisen periaatteesta, ja sitä on näin ollen tulkittava suppeasti (ks. em. yhdistetyt asiat Wiedemann ja Funk, tuomion 60 kohta; em. yhdistetyt asiat Zerche ym., tuomion 57 kohta ja em. asia Weber, tuomion 29 kohta).

85 Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin katsonut, että jäsenvaltio ei voi vedota kyseiseen 8 artiklan 4 kohtaan kieltäytyäkseen tunnustamasta määräämättömäksi ajaksi henkilön, jolta kyseisen jäsenvaltion aiemmin myöntämä ajo-oikeus on peruutettu väliaikaisesti tai pysyvästi, sellaisen ajokortin pätevyyttä, jonka toinen jäsenvaltio voi sille myöntää myöhemmin eli uuden ajo-oikeuden hakemista koskevan kiellon päätyttyä (ks. vastaavasti em. asia Kapper, tuomion 76 kohta; em. yhdistetyt asiat Wiedemann ja Funk, tuomion 63 kohta; em. yhdistetyt asiat Zerche ym., tuomion 60 kohta; em. asia Halbritter, määräyksen 27 kohta ja em. asia Kremer, määräyksen 29 kohta).

86 Näin ollen, kun henkilön ajo-oikeus on tietyssä jäsenvaltiossa peruutettu, kyseisessä 8 artiklan 4 kohdassa ei pääsääntöisesti sallita, että kyseinen jäsenvaltio kieltäytyy tunnustamasta toisessa jäsenvaltiossa myöhemmin samalle henkilölle sellaisena aikana, jolloin ei ollut voimassa mitään kieltoa hankkia uusi ajo-oikeus, myönnetyn ajokortin pätevyyttä (ks. vastaavasti em. asia Kapper, tuomion 76 kohta; em. yhdistetyt asiat Wiedemann ja Funk, tuomion 64 kohta; em. yhdistetyt asiat Zerche ym., tuomion 60 kohta; em. asia Halbritter, määräyksen 27 kohta; em. asia Kremer, määräyksen 29 kohta ja em. asia Möginger, määräyksen 44 kohta).

87 Samoin kuin edellisessä kohdassa mainituissa asioissa annetuissa tuomioissa ja määräyksissä, myös esillä olevassa asiassa pääasian kohteena oleva ajokortti on myönnetty ja sitä on käytetty sellaisena aikana, jolloin ei ollut voimassa mitään kieltoa hankkia uusi ajo-oikeus.

88 On kuitenkin vielä tutkittava, onko sillä, että ajokortti on myönnetty jäsenvaltiossa ennen, kuin jokin toinen jäsenvaltio on myöntänyt toisen ajokortin, ja näin ollen ennen viimeksi mainitun ajokortin peruuttamista, vaikutusta viimeksi mainitun jäsenvaltion velvollisuuteen tunnustaa ensiksi mainitun valtion myöntämä ajokortti.

89 Vaikka näet onkin totta, että pääasian kohteena olevan itävaltalaisen ajokortin kaltainen ajokortti on myönnetty sellaisena aikana, jolloin ei ollut voimassa mitään kieltoa hakea uutta ajolupaa, ja että ajokortin haltija on käyttänyt sitä tällaisen ajan ulkopuolella, kyseinen ajokortti, toisin kuin edellä mainituissa asioissa, on hankittu ennen saksalaisen ajokortin myöntämistä eikä myöntämisen jälkeen, ja näin ollen ennen kyseisen ajokortin peruuttamista.

90 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 40 kohdassa, direktiivillä 91/439 pyritään tasapainottamaan yhtäältä tämän tuomion 74 kohdassa mainittu kyseisen direktiivin tavoite eli vastavuoroisen tunnustamisen periaate helpottamalla henkilöiden vapaata liikkuvuutta, ja toisaalta kyseisen direktiivin tavoite parantaa liikenneturvallisuutta erityisesti sallimalla se, että jäsenvaltiot voivat tämän direktiivin 8 artiklan 2 ja 4 kohdan nojalla soveltaa tietyissä olosuhteissa ajo-oikeuden rajoittamista tai poistamista taikka sen väliaikaista tai pysyvää peruuttamista koskevia kansallisia säännöksiä.

91 Yhteisöjen tuomioistuin on myös todennut, että jäsenvaltio ei voi kieltäytyä tunnustamasta toisessa jäsenvaltiossa myönnetyn ajokortin mukaista ajo-oikeutta alueellaan ja siten kyseisen ajokortin pätevyyttä, sikäli kuin asianomaista kortinhaltijaa eivät koske ensin mainitussa jäsenvaltiossa aiemmin hankitun ja sittemmin peruutetun ajo-oikeuden uudelleen hankkimiselle asetetut edellytykset, joihin kuuluu moottoriajoneuvon kuljettamiseen soveltuvuuden tutkiminen sen osoittamiseksi, että ajo-oikeuden peruuttamisen perusteena olleet syyt ovat lakanneet (ks. em. yhdistetyt asiat Wiedemann ja Funk, tuomion 64 kohta; em. yhdistetyt asiat Zerche ym., tuomion 61 kohta; em. asia Halbritter, määräyksen 32 kohta ja em. asia Kremer, määräyksen 38 kohta).

92 Viimeksi mainituissa asioissa se puuttuva soveltuvuus moottoriajoneuvon kuljettamiseen, josta määrättiin seuraamukseksi ajokortin peruuttaminen jäsenvaltiossa, korjaantui toisessa jäsenvaltiossa myöhempää ajokorttia myönnettäessä tehdyn soveltuvuutta koskevan tarkastuksen yhteydessä.

93 Kuten edellä tämän tuomion 76 kohdassa on todettu, ajokortin myöntävän jäsenvaltion tehtävänä on erityisesti tutkia, täyttääkö hakija direktiivin 91/439 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti moottoriajoneuvon kuljettamiseen vaadittavaa fyysistä ja henkistä terveyttä koskevat vähimmäisvaatimukset.

94 Pääasian kaltaisissa olosuhteissa jäsenvaltion myöntämän ajokortin peruuttaminen asettaa kyseenalaiseksi ajokortin haltijan soveltuvuuden kuljettaa moottoriajoneuvoa ja näin ollen implisiittisesti hänelle jossakin toisessa jäsenvaltiossa aikaisemmin myönnetyn ajokortin.

95 Kuten Saksan ja Italian hallitukset ovat todenneet, toisin kuin edellä mainituissa asioissa Halbritter ja Kremer annetuissa määräyksissä, esillä olevan ajokortin haltijan soveltuvuutta kuljettaa moottoriajoneuvoa ei ole tarkastettu toisen jäsenvaltion viranomaisten määräämällä tavalla hänen aikaisemman saksalaisen ajokorttinsa

tultua peruutetuksi. Näin ollen ei ole millään tavalla osoitettu, että kyseisellä haltijalla on direktiivissä 91/439 edellytetty soveltuvuus kuljettaa moottoriajoneuvoa ja liikkua tieliikenteessä.

96 Jos pääasiassa määrätyn kaltainen peruuttamista koskeva kansallinen toimenpide voitaisiin kiertää mahdollisuudella esittää sellainen ajokortti, joka on myönnetty ennen sellaisen toisen ajokortin myöntämistä, joka on myöhemmin peruutettu sillä perusteella, että sen haltijalla ei ollut moottoriajoneuvon kuljettamiseen vaadittavaa soveltuvuutta, ilman että on osoitettu, että tämän aikaisemman ajokortin esittäneellä henkilöllä on sen esittämishetkellä direktiivissä 91/439 tarkoitettu moottoriajoneuvon kuljettamiseen vaadittava soveltuvuus, tällä vaarannettaisiin liikenneturvallisuus.

97 Lisäksi olisi paradoksaalista velvoittaa jäsenvaltio tunnustamaan ajo-oikeus, joka liittyy toisen jäsenvaltion myöntämään ajokorttiin, joka on myönnetty ennen kuin ajokortti myönnettiin ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa, jossa tämä toinen ajokortti on peruutettu sillä perusteella, että sen haltijalla ei ollut moottoriajoneuvon kuljettamiseen vaadittavaa soveltuvuutta. Jos näet jäsenvaltion kansalaisella on vain yksi jossakin toisessa jäsenvaltiossa myönnetty ajokortti, ensiksi mainittu jäsenvaltio saa direktiivin 91/439 8 artiklan 2 kohdan nojalla soveltaa ajokortin haltijaan peruuttamista koskevia kansallisia säännöksiä, esimerkiksi sillä perusteella, että sen haltijalla ei ole moottoriajoneuvon kuljettamiseen vaadittavaa soveltuvuutta.

98 Edellä esitetystä seuraa, että direktiivin 91/439 1 artikla ja 8 artiklan 2 ja 4 kohta eivät ole esteenä sille, että jäsenvaltio kieltäytyy tunnustamasta toisen valtion ennen liittymistään Euroopan unioniin myöntämään ajokorttiin liittyvää ajo-oikeutta, jos tämä ajokortti on myönnetty ennen kuin toinen ajokortti myönnettiin ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa, jossa tämä toinen ajokortti on peruutettu sillä perusteella, että sen haltijalla ei ollut moottoriajoneuvon kuljettamiseen vaadittavaa soveltuvuutta. Sillä, että tämä kieltäytyminen tapahtuu sen jälkeen, kun kyseisen peruuttamisen lisäksi määrätty kielto hakea uutta ajo-oikeutta on päättynyt, ei ole tämän osalta merkitystä.

Oikeudenkäyntikulut

99 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Yhteisön ajokortista 29.7.1991 annetun neuvoston direktiivin 91/439/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 29.9.2003 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1882/2003, 7 artiklan 5 kohtaa on tulkittava siten, että se ei ole esteenä sille, että jäsenvaltion kansalaisella on yhtä aikaa kaksi voimassa olevaa ajokorttia, joista toinen on yhteisön ajokortti ja toisen on myöntänyt toinen jäsenvaltio, kun molemmat ajokortit on hankittu ennen viimeksi mainitun valtion liittymistä Euroopan unioniin.**

2) **Direktiivin 91/439, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1882/2003, 1 artikla ja 8 artiklan 2 ja 4 kohta eivät ole esteenä sille, että jäsenvaltio kieltäytyy tunnustamasta toisen valtion ennen liittymistään Euroopan unioniin myöntämään ajokorttiin liittyvää ajo-oikeutta, jos tämä ajokortti on myönnetty ennen kuin toinen ajokortti myönnettiin ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa, jossa tämä toinen ajokortti on peruutettu sillä perusteella, että sen haltijalla ei ollut moottoriajoneuvon kuljettamiseen vaadittavaa soveltuvuutta. Sillä, että tämä kieltäytyminen tapahtuu sen jälkeen, kun kyseisen peruuttamisen lisäksi määrätty kielto hakea uutta ajo-oikeutta on päättynyt, ei ole tämän osalta merkitystä.**

Allekirjoitukset